

Congreso Derecho ambiental para una economía verde

Congreso Derecho ambiental para una economía verde

Environmental Law for a Green Economy

JENNIFER SÁNCHEZ GONZÁLEZ

Investigadora predoutoral de Dereito Administrativo
Universidade da Coruña (Galicia, España)
j.sanchezg.udc.es

Os días 19 e 20 de novembro de 2015 tivo lugar no Reitorado da Universidade da Coruña o CONGRESO DEREITO AMBIENTAL PARA UNHA ECONOMÍA VERDE, actividade científica da “Rede Mercado e medio ambiente. Propostas xurídicas para unha economía verde” (ECOVER), plataforma de colaboración académica integrada por profesores universitarios especializados en dereito ambiental.

O congreso centrouse na análise das técnicas de protección ambiental como instrumentos para a realización dunha economía verde. Fíxose unha análise crítica e propositiva sobre o réxime xurídico tanto das técnicas de intervención administrativa como dos instrumentos de mercado destinados a orientar e impulsar os axentes económicos cara a un comportamento socialmente responsable.

A finalidade do congreso foi presentar os estudos realizados pola Rede ECOVER durante o ano 2015 e contrastar e discutir as súas conclusións e propostas cos asistentes e relatores participantes a través de mesas paralelas.

Esta cita contou coa colaboración de ilustres relatores e expertos en dereito ambiental tanto na súa vertente académica como práctica.

A inauguración e presentación do Congreso foi levada a cabo por Xosé Luís Armesto, reitor da Universidade da Coruña; Xulio Xosé Ferreiro Baamonde, alcalde da Coruña; Justo de Benito, secretario xeral de Calidade e Avaliación Ambiental; Sonia Rodríguez Campos, directora da EGAP; José Manuel Busto Lago, decano da Facultade de Dereito da Universidade da Coruña; e Francisco Javier Sanz Larruga, catedrático de dereito administrativo da Universidade da Coruña.

A conferencia inaugural foi impartida por Fernando López Ramón e versou sobre “Dereito ambiental e economía verde”.

Polo que respecta á primeira sesión, nela tiveron lugar dúas mesas paralelas, unha no paraninfo do Reitorado e a outra na sala do Consello de Goberno. A mesa do paraninfo abriuse coa intervención de Juan José Pernas García, coordinador desta; Jesús Jordano Fraga e Jesús Serrano expuxeron a “Ordenación ambiental da actividade económica” en tempos de crise”. Nela falouse da perda de peso das políticas ambientais e da clara prevalencia dos obxectivos de reactivación da actividade económica e de garantía de unidade de mercado. Fíxose mención tamén á percepción do dereito ambiental como un “obstáculo” e á desregulación como consecuencia dos excesos na ampliación dos obxectivos de liberalización económica e do test de proporcionalidade.

Pola súa banda, a mesa da Sala do Consello de Goberno contou coa intervención de Francisco Javier Sanz Larruga (como coordinador), Luis Jiménez Herrero, Gabriel Doménech Pascual e Fernando González Laxe. Esta mesa levaba por título “Cuestións xurídicas e económicas sobre o consumo colaborativo”. Luis Jiménez Herrero formulou a importante cuestión de como se pasa da insustentabilidade á sustentabilidade, e sinalou que para iso cómpre tempo de adaptación e estratexia de cambio. Ademais, falou de “economía de sustentabilidade integral” que debe englobar tanto a economía como o ámbito ambiental, o social e o institucional, sen poder entender como sinónimos a sustentabilidade e o desenvolvemento sustentable. Por último, fixo mención á economía da ecoeficiencia e da suficiencia. Pola súa banda, Gabriel Doménech tratou a redución dos custos de transacción e as asimetrías informativas que permite levar a cabo a economía colaborativa. Fernando González Laxe falou do concepto de economía verde e sinalou que abrangue a sustentabilidade, equidade, etc., mencionando tamén que a economía ambiental é un sistema pechado baseado en externalidades.

Pola tarde celebráronse dúas mesas paralelas. A mesa desenvolvida no paraninfo foi a cargo de Lucía Casado (como coordinadora), Agustín García Ureta, M.ª Dolors Masoliver Jordana e José Francisco Alonso Picón. Nela tratouse “A inspección ambiental no actual contexto de liberalización das actividades económicas”. Agustín García Ureta expuxo a situación da potestade de inspección, facendo referencia tanto ao dereito da Unión Europea como á situación nas comunidades autónomas, chegando á conclusión de que a Unión Europea se refire á inspección pero obvia controlala. M.ª Dolors Masoliver falou sobre a necesidade das entidades colaboradoras facendo referencia á necesidade de garantías para a externalización a estas entidades e expondo a situación destas en Cataluña. Pola súa banda, José Francisco Alonso Picón centrouse nunha análise da “Rede Redia” e da situación da inspección ambiental na Xunta de Galicia, chegando á conclusión de que a inspección ambiental se atopa consolidada e segue os procedementos estándar que establecen tanto a “Rede Redia” como a “Rede Impel”.

A mesa, celebrada na sala do Consello de Goberno, estivo integrada por Ángel Ruiz de Apodaca (que actuou como coordinador), José Antonio Razquin Lizarraga e Manuel Menéndez Prieto. Esta mesa levou por título “Planificación ambiental e avaliación ambiental estratéxica”. Ángel Ruiz de Apodaca deu comezo aos relatorios formulando se ten sentido unha declaración ambiental estratéxica favorable ou desfavorable. José Antonio Razquin comentou a avaliación ambiental estratéxica como procedemento instrumental, diferenciando entre ordinaria e simplificada, e expondo as fases que ela contén. Manuel Méndez, pola súa banda, falou dos

obxectivos desta avaliación, mencionando a integración de aspectos ambientais, a selección de alternativas viables e o fomento da participación pública na toma de decisións.

Polo que se refire ao segundo día de congreso, a mañá contou con dúas sesións, tendo cada sesión dúas mesas paralelas.

A primeira mesa celebrada no paraninfo foi coordinada por Alba Nogueira López e estaba integrada por Xavier Fernández Pons e José Manuel Marraco Espinós. Nela falouse de “Globalización económica, libre mercado e protección ambiental”. As conferencias comezaron coas palabras de Alba Nogueira sobre a “*smart regulation*” da Unión Europea, que fai prescindibles as normas, sobre todo as ambientais. José Manuel Marraco falou de reflexión desde a práctica, expondo as dificultades reais do acceso á xustiza ambiental. Por último, Xavier Fernández Pons centrou o seu relatorio en dous temas clave: en primeiro lugar, a relación entre liberalización do comercio e protección do medio ambiental; e, en segundo lugar, as medidas ambientais (TREM). Sobre o primeiro tema sinalou a posibilidade de combinar ambos os dous ámbitos, aínda que na actualidade as normas de globalización económica teñan un peso maior. En relación co segundo tema, comentou que existen medidas ambientais establecidas por acordos internacionais e medidas unilaterais, sendo estas últimas as máis polémicas debido ao debate entre protexer o mercado nacional e a protección do medio.

Á vez que se levaban a cabo no paraninfo estas conferencias, na sala do Consello de Goberno tiña lugar a mesa “Custodia do territorio, bancos de conservación e pagamento por servizos ambientais,” coordinada por Blanca Soro Mateo, na que participaron Carlos Javier Durá Alemañ, que falou da situación nos Estados Unidos, facendo mención á importancia da paisaxe, e Dionisio Fernández de Gatta, que analizou a relación entre os aspectos económicos, sociais e ambientais.

A continuación tiveron lugar as outras dúas mesas paralelas da mañá. No paraninfo tivo lugar a mesa “Compra verde e consumo responsable”, coordinada por Juan José Pernas García, na que se contou ademais con Gorane Ibarra González, Martín María Razquin Lizarraga e, a través de videoconferencia desde Bruxelas, de Stefania Ministrini. E na sala do Consello de Goberno tratouse o “Mercado de xestión de recursos naturais”, baixo a coordinación de Manuela Mora, e cos relatorios de Íñigo Sanz Rubiales e Ignacio Sánchez García. Nela fíxose referencia á busca de protección ambiental nos mercados de xestión, ademais da busca de eficiencia, sendo ambas as dúas procuras ás veces contrarias, o que leva consigo a necesaria corrección artificial do mercado para a protección ambiental.

No que respecta á sesión de tarde, en primeiro lugar desenvolveuse a conferencia de clausura, titulada “Libre circulación de mercadorías e protección ambiental”, a cargo de Nicolas de Sadeleer, e seguidamente deuse paso á mesa de conclusións, na que participaron, ademais de Nicolas de Sadeleer, Francisco Javier Sanz Larruga e Fernando López Ramón. Nesta mesa de conclusións fomentouse a participación dos asistentes ao congreso, conseguindo con iso un debate dinámico sobre os temas vistos nas sesións anteriores.

Por último, para finalizar a xornada e pechar o congreso, tivo lugar o acto de clausura, no que se contou coa presenza de Valentín González Formoso, presidente da Deputación da Coruña; Jaime Rodríguez-Arana Muñoz, director do Grupo de Investigación Dereito Público Global; e Juan José Pernas García, profesor titular de dereito administrativo da Universidade da Coruña.